Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 6-3/2022 г.

На основание чл. 84, ал. 1 и 2, и чл. 88, ал. 1 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС), чл. 26, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 4 от *Закона за биологичното разнообразие* (ЗБР) и чл. 36, ал. 4 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС)

С Ъ Г Л А С У В А М

Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. по Алтернатива 2

Възложител: Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Характеристика на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.:

Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Югозападен регион (ЮЗР) за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г.

Стратегията е разработена в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и отчита предвижданията на секторните стратегии на регионално ниво в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда. Визията и пакетът от стратегически приоритети на ИТСР на ЮЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г. са формулирани на основа на анализа на състоянието и съществуващите тенденции в социално-икономическото, екологичното, културното, инфраструктурното и пространствено развитие на областите в региона.

Стратегията, включва 3 основни приоритета за развитие на региона към които са формулирани специфични цели (СЦ), както следва:

Приоритет 1: Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж – През плановия период усилията в ЮЗР ще се фокусират върху преход към ново индустриално

развитие, които да допринесат за утвърждаване на водещата роля на региона в конкурентоспособността и растежа на националната икономика и за доближаване до икономическите резултати на столичните региони в сравнимите икономики на Европейския съюз.

Към приоритета на стратегията са включени следните СЦ:

СЦ 1.1. Насърчаване на интелигентен и иновативен икономически преход и преход към неутрална по отношение на климата икономика;

СЦ 1.2. Подкрепа за включване в растежа на специфичните природни и културни потенциали на ЮЗР.

Приоритет 2: Инвестиране в човешкия капитал и преодоляване на регионалните дисбаланси в осигуряването на достъп до качествени услуги – Специфичните характеристики и съществените различия в условията на възпроизводство на човешкия капитал между областите и общините в ЮЗР определят важната роля на този приоритет. Подобреното качество на и достъп до публичните услуги от първостепенно значение - образование, здравно обслужване, социални услуги, активното социално приобщаване на уязвимите групи, както и ефективно реализиране на пазара на труда, водят до съхраняване на регионалните демографски ресурси и подобряване качеството на живот, социално сближаване и повишаване привлекателността за обитаване на всяка териториална общност.

Към приоритета са включени следните СЦ:

СЦ 2.1. . Образование и обучение за квалифицирана работна сила;

СЦ 2.2. Осигуряване на равен достъп до качествени здравни и социални услуги.

Приоритет 3: По-добре свързан и устойчив регион – Ключово условие за постигането на по-добра транспортна и цифрова свързаност в региона (външна и вътрешна) е ефективното поддържане, модернизация и развитие инфраструктурата.

Този приоритет включва следните СЦ:

СЦ 3.1. Подобряване на свързаността на региона в национален и международен план и на вътрешнорегионалната достъпност;

СЦ 3.2. Инвестиции за екологичната инфраструктура и биоразнообразие;

СЦ 3.3. Териториално развитие и сближаване;

СЦ 3.4. Укрепване на трансграничните перспективи.

Югозападният регион обхваща областите Благоевград, Кюстендил, Перник, София - област и София-град, с общо 52 общини: Белица, Благоевград, Бобовдол, Бобошево, Божурище, Ботевград, Брезник, Годеч, Горна Малина, Гоце Делчев, Гърмен, Драгоман, Дупница, Елин Пелин, Антон, Етрополе, Земен, Ихтиман, Ковачевци, Костенец, Долна Баня, Костинброд, Кочериново, Кресна, Кюстендил, Челопеч, Чавдар, Мирково, Невестино, Пирдоп, Перник, Правец, Радомир, Разлог, Банско, Рила, Самоков, Сандански, Столична община, Петрич, Сапарева Баня, Сатовча, Своге, Симитли, Сливница, Копривщица, Струмяни, Трекляно, Трън, Хаджидимово, Якоруда, Златица.

поради следните **мотиви:**

1. Стратегията е съобразена с наличните съотносими стратегически документи на национално и европейско ниво, имащи отношение към нея, включително и с такива, поставящи цели по опазване на околната среда.

2. Съгласно извършените в доклада за екологична оценка анализи и изводи за очакваните въздействия върху околната среда:

2.1. На ниво Стратегически приоритети и специфични цели се очаква реализирането на стратегическите приоритети и СЦ да доведе до: изграждане на нови индустриални зони, производствено-складови зони, подобряване на свързаността на региона в национален и международен план и на вътрешнорегионалната достъпност, изграждането на всички

елементи на транспортната и инженерната инфраструктура в населените места, подобряване на конкурентоспособността и стимулиране на растежа на малки и средни предприятия, подобряване на процента на рециклиране и насърчаване на прехода към нисковъглеродна икономика, подобряване живота и здравето на населението при подобряване на достъпа до качествени здравни и социални услуги, инвестиции за екологичната инфраструктура, поддържането и популяризирането на биоразнообразието, оптимизация на системата за управление на отпадъците, опазване, развитие и популяризиране на културното наследство и културните услуги, намаляване на замърсяването, реализиране на мерки за устойчива градска мобилност, подобряване материално- техническата база на държавните болници в областните градове и в общинските градове, разработване и изпълнение на проекти за нови и реновиране на съществуващи балнеоложки центрове, което ще доведе до подобряване качеството на живот и ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве, а също и върху околната среда.

2.2. На ниво цели и конкретни допустими дейности и мерки се очаква прилагането на предвидените дейности и мерки да доведе до изграждане на „умни градове“ и „интелигентни градове“, подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места, насърчаване на мерките за енергийна ефективност и формите на преход към кръгова икономика, въвеждане на модела „умно село“, засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура в градската среда, подобряване на здравната и социалната инфраструктура и увеличаване на материалните активи, подобряване достъпът до услуги, качеството на живот и сигурност на обществените пространства, опазване на паметниците на културното наследство, повишаване на образованието и обучението за квалифицирана работна сила което ще окаже дългосрочно положително постоянно пряко и косвено кумулативно въздействие върху населението и човешкото здраве и върху околната среда.

3. В доклада се посочва, че при прилагането на ИТСР се очаква като цяло положително кумулативно въздействие по отношение на климата, качеството на атмосферния въздух в градовете, водите, състоянието на зелените площи, културното наследство и материалните активи, повишаване нивото на образованието стандарта и качеството на живот и подобряване здравето на населението.

Неинвестиционните дейности, мерки и проекти, предвидени за изпълнение на Стратегическите приоритети и специфичните цели на ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. нямат пряко въздействие върху околната среда, но се очаква да имат вторично, едновременно, постоянно въздействие, което с оглед на екологичната насоченост на Стратегията ще има като цяло положителен, дългосрочен кумулативен ефект.

Потенциалните въздействия от инвестиционните дейности, мерки и проекти включени стратегията са както следва:

3.1. „*атмосферен въздух и климат*“ – Очаква се дългосрочно, кумулативно, пряко, положително въздействие вследствие намаляване на атмосферното замърсяване, подобряване качеството на атмосферния въздух и редуциране на емисиите на парникови газове. В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху атмосферния въздух и климата.

Общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. върху въздуха е като цяло положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално.

3.2. „*води*“ – Очаква се дългосрочно пряко, положително въздействие вследствие намаляване замърсяването на повърхностните и подземните води и подобряване на тяхното състояние, предотвратяване на загубите на свежа вода. Общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. върху водите е като цяло положително, дългосрочно и постоянно, локално и регионално.

3.3. *„почви“* – Очаква се вторични, кумулативни, дългосрочни, постоянни, локални положителни въздействия върху почвите от намаляване замърсяването им.

Общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЗР за периода 2021-2027 г. ще бъде положително. Ще има пряко и косвено локално отрицателно въздействие, което в зависимост от съответния проект може да е постоянно/временно и необратимо/обратимо.

3.4. *„ландшафт“* – Очаква се пряко и косвено положително въздействие върху ландшафта, както и подобряване на визуално-естетическите качества на ландшафта, което ще има пряк положителен кумулативен ефект. След влизане в експлоатация на някои от съоръженията - за изграждането и модернизацията на техническа инфраструктура - водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции, рекултивацията на депата за битови отпадъци и други се очакват локални, дългосрочни, постоянни, положителни кумулативни въздействия.

Като цяло се очаква превес на положителните въздействия над отрицателните и в този смисъл общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЗР за периода 2021-2027 г. върху ландшафтите ще бъде положително.

3.5. *„биологично разнообразие“* - ИТСР се очаква да има вторични преки и косвени дългосрочни постоянни положителни кумулативни въздействия върху биологичното разнообразие.

Дългосрочните положителни кумулативни въздействия са свързани най-вече с крайните резултати от реализацията на съответните цели.

Тъй като стратегическите приоритети на ИТСР и съответните цели за тяхното постигане включват в голяма степен развитие на инфраструктурата и икономическо развитие, в т.ч. изграждане на индустриални зони, транспортна и инженерна инфраструктура и др., в зависимост от същината и местоположението на предвидените дейности може да има преки и косвени отрицателни въздействия върху биологичното разнообразие и в частност върху елементите от националната екологична мрежа. Потенциалните въздействия се очаква да са локални, като могат да бъдат временни и постоянни, краткосрочни и дългосрочни, едновременни и кумулативни, обратими и необратими.

3.5.1. При добро планиране и избор на подходящо местоположение за реализация на съответните проекти с оглед избягване засягането на обекти от националната екологична мрежа се счита, че прилагането на ИТСР няма да окаже значително отрицателно въздействие върху консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. Целите, свързани с прилагане на мерки за развитие на туризма, които пряко или косвено има вероятност да засегнат консервационно-значими елементи от биологичното разнообразие. В доклада по екологична оценка е посочено, че при тяхната реализация трябва да се гарантира запазването на природните ценности и да не се допуска влошаване състоянието на екосистемите, които ги поддържат.

3.6. *„културно-историческо наследство“* – При избор на подходящо местоположение, добро планиране и изграждане на предвидените в ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. съоръжения/инсталации с оглед избягване засягането на обекти на културно-историческото наследство и при спазване на процедурите по Закона за опазване на околната среда и изискванията на Закона за културното наследство не се очакват значителни отрицателни въздействия върху културното наследство от прилагането на стратегията.

3.7. *„материални активи“* – ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. ще окаже положително, дълготрайно, едновременно и постоянно въздействие върху материалните активи. С изпълнението на ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. материалните активи като цяло ще се увеличат, а състоянието на съществуващите ще се подобри значително - очаква пряко положително кумулативно въздействие в това отношение.

3.8. *„население и човешко здраве“* – При добро планиране и избягване засягането на обекти, подлежащи на здравна защита, както и при адекватни мерки за предотвратяване/минимизиране на въздействията в етапа на строителство и спазване на нормативните изисквания в етапа на експлоатация на съответните предприятия/обекти общото въздействие от прилагането на ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. ще бъде дългосрочно, постоянно едновременно положително.

3.8.1. В етапа на експлоатация на изградените предприятия, индустриални зони, съоръжения при спазване на нормативните изисквания не се очакват значителни отрицателни въздействия върху населението и неговото здраве.

3.8.2. При реализирането на всички инфраструктурни проекти, които предполагат мащабни строителни дейности ще се наблюдават преки, временни, локални, краткосрочни и обратими отрицателни въздействия върху населението в засегнатия от строителните дейности район.

3.9. *„шум“* – Дейностите, свързани с изграждането на индустриални паркове и зони, предприятия и транспортна инфраструктура, в целите към стратегическите приоритети е свързано с генериране на шум чието отрицателно въздействие върху населението и върху околната среда ще бъде е локално, краткотрайно, обратимо и незначително.

3.9.1. Планираните дейности включени в целите към стратегическите приоритети ще доведат до положително въздействие върху фактора шум вследствие намаляване на нивата на шум в сградите, намаляване на нивата на шума и вибрациите, генерирани при движението на градския транспорт, поглъщане на шума в градските зони и намаляване на неговото ниво при изпълнение на дейностите по изграждане на зелена инфраструктура от там до положително въздействие върху населението.

3.10. *„предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал“* – В случай, че на територията на Югозападен регион се предвижда изграждане на ново или изменения в съществуващо предприятие и/или съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и при изпълнението на всички мерки и дейности, свързани с изграждането на нови индустриални зони, предприятия и транспортната и инженерната инфраструктура, е възможно отрицателно въздействие върху населението и околната среда, като са предвидени мерки за намаляване и ограничаване на възможните въздействия.

3.11. *„отпадъци“* – Очаква се получаване на предимно строителни отпадъци, чието количество не е значително, очакваното им въздействие ще бъде краткотрайно, временно и обратимо, тъй като след образуването им ще бъдат събирани и извозвани от фирми с разрешително съгласно Закона за управление на отпадъците.

3.11.1. При изпълнение на проектите за изграждане на системи за третиране на отпадъците и изпълнението на мерките и дейностите по оптимизация на системата за управление на отпадъците и др. се очаква положително въздействие върху отпадъците, водещо до дългосрочно, пряко и косвено положително въздействие върху населението и околната среда.

4. В доклада за екологична оценка са препоръчани адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от реализирането на ИТСР на ЮЗР за периода 2021-2027 г., чрез които очакваните отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при изпълнение на дейностите по стратегията да бъдат сведени до минимум.

5. На база на информацията в проекта на програмата са разгледани следните алтернативи:

5.1. „Нулева алтернатива“ (Алтернатива 1) - при която текущото състояние на околната среда се запазва. Направен е извода, че с цел подобряване качеството на документа по отношение на околната среда ИТСР на ЮЗР, е разгледана възможността за предложения за нови формулировки на Стратегическите приоритети, специфичните цели

и целите на стратегията. След направения анализ е установено, че не е необходимо да се предлагат нови формулировки.

5.1.1. Алтернатива 1 е неприемлива, тъй като ИТСР на ЮЗР е изискуем документ, съгласно Закона за регионалното развитие.

5.1.2. Алтернатива 1 не е препоръчителна и от гледна точка опазването на околната среда и човешкото здраве, тъй като от направените анализи и оценки в доклада за екологична оценка е обоснована екологичната насоченост на Алтернатива 2 и ИТСР на ЮЗР, като се доказва, че същия ще допринесе за устойчиво развитие чрез прилагане на предвидените допустими дейности, към съответните стратегически приоритети и специфични цели.

5.2. Алтернатива 2 – Развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите предложени в ИТСР за ЮЗР за периода 2021-2027 г., включваща 3 приоритетни оси.

В доклада за екологична оценка е направено сравнение между двете алтернативи, като е посочено, че с изпълнението на Алтернатива 2 ще се осигури пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на Национална програма за развитие България 2030 г.

6. ИТСР на ЮЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. **е допустима** при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:
   - режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им;
   - режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им, при наличие на такива.

7. На основание чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС* е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която „ИТСР на ЮЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021- 2027 г.“ **няма** вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните **мотиви:**

- Предмет на стратегията не са конкретни планове, проекти, програми или инвестиционни предложения, а общата идейна рамка на визията за развитие на региона. Част от формулираните със специфичните цели дейности за постигане на стратегическите цели са свързани с изграждане на бизнес мрежи, стимулиране развитието на различни форми на туризъм, подобряване на качеството на живот и на свързаността на района в национален и международен план, подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални, културни услуги и спорт и др., поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, вкл. птици;
- ИТСР на ЮЗР отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда и ще допринесе за тяхното постигане чрез изпълнение на заложените цели, като не се очаква това да доведе до значителни отрицателни въздействия върху територии от мрежата Натура 2000.

8. Извършеният анализ на ИТСР на ЮЗР 2021-2027 г. и предвидените мерки, не предполагат изпълнението на дейности, които имат потенциал за значително отрицателно трансгранично въздействие върху околната среда и здравето на населението на други държави.

9. В хода на процедурата по екологична оценка са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин. С писмо вх. № ЕО-13/31.03.2022 г. на МОСВ, предвид изискванията на чл. 23, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО

възложителят е представил документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите органи и лица. Не са получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите.

10. В хода на процедурата по екологична оценка са изискани и съответно предоставени становища по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ), както следва:

10.1. С писмо вх. № ЕО-13/14.10.2021 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Басейнова дирекция „Дунавски район" (БДДР) счита, ИТСР на ЮЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г. е допустима от гледна точка на постигане на целите на околната среда и мерките за постигане на добро състояние на водите заложени в План за управление на речните басейни (ПУРБ) на Дунавски район 2016-2021 г.

10.1.1. Стратегията е допустима и спрямо Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения заложена в План за управление на речните басейни (ПУРН) в Дунавски район 2016-2021 г.

10.1.2. Съгласно мотивираната оценка за значително отрицателно въздействие върху водите и водните екосистеми, от страна на БДДР е посочено, че реализирането на стратегията няма да окаже значително въздействие върху водите и зоните за тяхната защита, като ще допринесе за надграждане на изпълнението на ПУРБ 2016-2021 г. и ПУРН 2016-2021 г. на Дунавски район.

10.1.3. Проекти и намерения произтичащи от ИТСР на ЮЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г., предвиждащи водовземане и/или ползване от подземни и повърхностни води, подлежат на самостоятелна оценка за допустимост спрямо екологичните цели и планираните мерки за постигане добро състояние на водите определени в ПУРБ и спрямо целите на управлението на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН.

10.2. С писмо вх. № ЕО-13/20.10.2021 г. на МОСВ, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район" (БДИБР) е направено заключение, че включените в стратегията цели, мерки и дейности са допустими при:

10.2.1. Съобразяване със заложените мерки в Програмите от мерки и становищата по екологична оценка на действащите ПУРБ и ПУРН на ИБР.

10.2.2. Спазване на забраните, ограниченията и изискванията регламентирани в Закона за водите (ЗВ) и подзаконовите актове към ЗВ.

10.2.3. Дейности и проекти, свързани с водовземане и/или ползване на воден обект, подлежат на разрешителен режим съгласно чл. 44 и чл. 46 от ЗВ.

10.2.4. Не се нарушават поставените цели за повърхностни и подземни водни тела и зони за защита на водите, в обхвата на ИБР.

10.2.5. Осъществяването на дейности в границите на санитарно-охранителни зони (СОЗ), да бъде съобразено с режима на експлоатация в зоните и разпоредбите на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

10.2.6. С писмо вх. № ЕО-13/22.10.2021 г. на МОСВ, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район" (БДЗБР) е направено заключение, че стратегията е допустима спрямо режимите, определени в утвърдените ПУРБ на Западнобеломорски район 2016-2021 г. и ПУРН 2016-2021 г., и няма вероятност да окаже отрицателно въздействие върху водите и водните екосистеми при спазване на забраните, ограниченията и изискванията, свързани с действащата нормативна уредба, както и при съобразяване с актуализираните ПУРБ и ПУРН на Западнобеломорски район.

11. Съгласно становище на Министерство на здравеопазването (МЗ) с изх. № 04-09-22/04.11.2021 г., получено в резултат на проведените консултации по доклада за екологична оценка, се посочва, както следва:

11.1. В доклада за екологична оценка е направен анализ и оценка на взаимовръзките и ползите от изпълнението на програмата по отношение прилагането на други съотносими планове и програми.

11.2. В доклада е разгледано състоянието на околната среда и актуалното състояние на здравно-демографските показатели. Представени са данни и анализи за състоянието на отделните фактори на околната среда и съществуващите екологични проблеми в региона към момента.

11.3. Посочено е, че отрицателни въздействия е възможно да възникнат, но се очаква те да бъдат локални, в рамките на изпълнение на някои от дейностите, свързани със строителство на предприятия, индустриални зони, транспортна и техническа инфраструктура.

11.4. В доклада са предложени мерки с оглед предотвратяване, намаляване и възможно най- пълно компенсиране на евентуални неблагоприятни последствия, които да бъдат отразени в окончателния вариант на стратегията.

11.5. В становището е посочено, че съгласно авторите на доклада:

„Цялостното въздействие на ИТСР на ЮЗР се очаква да бъде положително, поради произтичащите от осъществяването на стратегията комплексни и дългосрочни положителни резултати по отношение на развитието на региона, водещи до предотвратяване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда“.

В заключение МЗ приема представеният доклад за екологична оценка на ИТСР на ЮЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

12. С Решение III-3/2022 г. от 19.07.2022 г., Междуведомствена комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага на министъра на околната среда и водите да издаде становище за съгласуване на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

и при следните **мерки и условия:**

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от прилагането на ИТСР на ЮЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ИТСР на ЮЗР за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г., да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. При устройственото планиране на територията да се прави детайлно обследване за наличието на предприятия с рисков потенциал в близост до проектираните обекти и трасета.

3. Планирането и изграждането на терени за разполагане на нови жилищни райони, обекти с обществено предназначение и големи транспортни пътища, да се съобразява с наличието на предприятия с нисък или висок рисков потенциал и безопасните разстояния до тези предприятия и при необходимост да се предприемат допълнителни технически мерки за ограничаване на рисковете за човешкото здраве и околната среда.

4. Планирането и изграждането на нови и измененията в съществуващи предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал да се извършва при съобразяване на безопасните разстояния до жилищни райони, площи с обществено предназначение, зони за отдих, големи транспортни пътища, и когато е целесъобразно до

райони с особена природозащитна чувствителност и обекти на културно-историческото наследство в околностите на предприятията, с цел тяхното опазване.

5. При проектирането и изграждането на обекти, потенциални източници на вредности в околната и жизнената среда местоположението им да се определя съобразно предвидените за тази дейност зони и територии, съгласно действащите устройствени планове и да се съобразява с близостта на обекти, подлежащи на здравна защита, зони и територии, в които са разположени такива обекти и водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, с или без учредени със заповед санитарно-охранителни зони.

6. Реализирането на инвестиционните предложения и мерки в областта на здравеопазването, посочени в цел 2.2 „Осигуряване на равен достъп до качествени здравни и социални услуги“ да се съгласуват със съответната Регионална здравна инспекция, на чиято административна територия ще се реализират предвижданията.

7. Всички проекти свързани с подобряване качеството и безопасността на питейната вода в населените места от региона, да се съгласуват със съответната РЗИ. Процесите свързани с изграждането на нови водоизточници да се изпълнят при спазване на здравните изисквания, вкл. и по реда на чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето.

8. При реализирането на проекти свързани с изпълнение транспортна свързаност в близост до обекти и зони, подлежащи на усилена шумозащита да се извършат необходимите проучвания и обследвания и при необходимост още на най-ранен етап да се предвидят съответните шумозащитни и виброзащитни мерки.

9. Да се изпълняват мерките, предложени от авторите на доклада за ЕО в подточки 10.1 до 10.2.8 към т. 10 „Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от ИТСР на ЮЗР“ съгласно приложение № 1 към настоящото становище.

10. Потенциалните интервенции, произтичащи от стратегията да се прилагат при стриктно спазване на приложимите разпоредби от *Закона за водите* и подзаконовите актове към него и да бъдат съобразени с ПУРБ и ПУРН за съответните райони за басейново управление, както и с техните актуализации за периода 2022-2027 г.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на ИТСР на ЮЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.:

1. **На всеки три години** от прилагането на програмата възложителят да изготвя **доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда** при прилагането на ИТСР на ЮЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г., включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на „ИТСР на ЮЗР от ниво 2 за периода 2021-2027 г.“ да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

Мярка по наблюдение и контрол	**Индикатори**	**Източник на информация**
Специфична Цел 1.2. Подкрепа за включване в растежа на специфичните природни и културни потенциали на ЮЗР		
1. Опазване на паметниците на културното наследство	Реставрирани и консервирани паметници на културното наследство-бр.	НДА към НИНКН; Регионален исторически музей

Специфична Цел 3.1. Подобряване на свързаността на региона в национален и международен план и на вътрешнорегионалната достъпност		
2. Изградена, рехабилитирна, реконструирана пътна мрежа с регионално и местно значение .	Изградена, рехабилитирана, реконструирана пътна мрежа-км	НСИ/АПИ
Специфична Цел 3.2. Инвестиции за екологична инфраструктура и биоразнообразие		
3. Изграждане и реконструкция на ВиК инфраструктура	Изградени магистрални водопроводи и разпределителна водопроводна мрежа-км	Бенефициенти РИОСВ, еколог на съответната община, общински администрации и ВиК
4. Повишаване на нивата на рециклиране на отпадъци, чрез разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци. Извършване на рекултивация на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания	Въведени системи за разделно събиране-бр.; Изградени инсталации за предварително третиране и инсталации за третиране на биоразградими отпадъци-бр. Извършени рекултивации на депа за битови отпадъци-бр.	Бенефициенти РИОСВ, еколог на съответната община, общински администрации
Специфична цел 3.3 Запазване на биологичното разнообразие от Приоритет 3		
5. Изпълнение на мерки в защитени зони от мрежата „Натура 2000“ от Националната рамка за приоритетни дейности за Натура 2000 (НРПД) - за периода 2021-2027 г., планирани за съответния регион	Площ на природни местообитанията и местообитания на видове, върху които са приложени мерки за подобряване на състоянието им-хектари.	Управляващите органи, съгласно планирания източник на финансиране в НРПД 2021-2027 г.
Стратегически Приоритет 1: Подкрепа на регионалните потенциали за устойчив растеж, Специфична Цел 1.1. Насърчаване на интелигентен и иновативен икономически преход и преход към неутрална по отношение на климата икономика, Специфична Цел 1.2. Подкрепа за включване в растежа на специфичните природни и културни потенциали на ЮЗР; Стратегически Приоритет 3. По-добре свързан и устойчив регион, Специфична Цел 3.2. Инвестиции за екологичната инфраструктура и биоразнообразие, Специфична Цел 3.3 Териториално развитие и сближаване.		
6. Реализиране на мерки по адаптация към климатичните промени в секторите „Градска среда“, „Води“, „Транспорт“, „Селско стопанство“, „Гори“ от Националната стратегия за адаптация и План за действие към нея	бр. мерки	Бенефициенти, еколог на съответната община, общински администрации

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконови нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на програмата възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена стратегията.

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО възлагам на директорите на РИОСВ-Благоевград, РИОСВ-София, РИОСВ-Смолян, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ и Басейнова дирекция „Дунавски район“ контрола на поставените условия и мерки, в рамките на тяхната компетентност.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

МИНИСТЪР:

БОРИСЛАВ САНДОВ

Дата: 29.07.2022 г.